

– в об'єкті управління – на рівні виробничих підрозділів підприємства.

Виходячи з того, що сучасні умови діяльності підприємств характеризуються невизначеністю та високою швидкістю змін у зовнішньому оточенні, то за цих умов посилюється інтерес до розробки адаптивних систем управління. Ці системи ґрунтуються на теорії хаосу й самоорганізації. Управління підприємством як системою має базуватися на її здатності до самоорганізації, під якою розуміється здатність системи підтримувати просторову, часову та функціональну структури без специфічного впливу.

Таким чином, управлінські інновації займають важливе місце у подальшому розвитку підприємств в умовах сьогодення. Виходячи з того, що в системі підприємства вищерозглянуті основні управлінські інновації використовуються локально, подальші дослідження можуть бути спрямовані на відбір найбільш ефективних видів інновацій на основі світового досвіду.

Список використаних джерел

1. Прокопишин Л. П. Управлінські інновації та особливості їх використання на машинобудівних підприємствах в сучасних умовах / Л. П. Прокопишин // Вісник Національного університету «Львівська політехніка». – 2008. – №628. – С. 628-633.
2. Birkinshaw, J., Mol, M. (2006). How Management Innovation Happens. MIT Sloan Management Review, July 1 // sloanreview.mit.edu.
3. Менеджмент качества: разрушая стереотипы [Электронный ресурс]. – Режим доступа: www.management.com.ua.

УДК 338.4

СТОЙКА В. О.,
к.е.н., доцент кафедри економіки та соціально-поведінкових наук,
СТОЙКА С. О.,
к.е.н., викладач кафедри фінансів, обліку та економічної безпеки,
БАЛАНОВА Т. В.,
викладач кафедри іноземних мов,
Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини

ВПЛИВ АЛЬТЕРНАТИВНИХ ДЖЕРЕЛ ЕНЕРГІЇ НА ФОРМУВАННЯ ФІНАНСІВ СУБ'ЄКТІВ ГОСПОДАРЮВАННЯ

Необхідність використання альтернативних джерел енергії та автономних джерел живлення виникає при аваріях на електричних мережах і граничному зносі обладнання електростанцій. Саме завдяки такого роду джерел з'явилася можливість не залишитися без

електропостачання в районах де відбулися стихійні лиха або катастрофи. Автономне джерело електропостачання виконує роль резервного джерела струму при використанні відновлюваної енергії сонця, вітру тощо.

Матвійчук Л. Ю. та Герасимчук Б. П. зазначають, що проблеми ефективності використання традиційних джерел енергії в Україні у сучасних умовах господарювання є надзвичайно актуальними. Особливо це стосується низького рівня розвитку технологій, обмеженості ресурсів, використання основних фондів генерації електроенергії і тепла, що разом з низькою ефективністю використання палива призводить до значних обсягів викидів шкідливих речовин [3, с. 12, 13].

Нараєвський С. В. у своєму дослідженні подає розподіл джерел енергії на традиційні та нетрадиційні, відповідно до рівня освоєння та розповсюдження енергетичних технологій їх використання, та на відновлювальні й невідновлювальні – за природою і періодичністю їх утворення. Невідновлювальним для утворення потрібен значний відрізок часу (тисячі, мільйони років), а відновлювальні в тій чи іншій періодичності існують у природі постійно [4, с. 259].

Белопольський М. Г. наголошує на тому, що частина країн світу уже досить довгий час працюють над дослідженням, удосконаленням та використанням альтернативних (нетрадиційних) джерел енергії. Україна має в своєму розпорядженні значні потенційні можливості використання альтернативних енергетичних ресурсів, які, на думку вченого, зможуть найближчим часом істотно зменшити використання нафти, газу, вугілля [1, с. 13-14].

Гирник Л. В. на основі дослідження умов формування енергетичної незалежності країни робить наступні висновки:

- зростаючий попит на енергоносії змушує країни шукати шляхи задоволення енергетичних потреб не тільки за рахунок вичерпних енергоресурсів, але й нетрадиційних джерел;
- виробництво енергії з альтернативних та відтворювальних ресурсів дає можливість країнам світу підвищити енергоефективність та забезпечити енергетичну незалежність;
- в Україні проблема забезпеченості основних споживачів енергоресурсами є особливо актуальною, в сучасних політичних та економічних умовах, що склалися, країна змушена скорочувати споживання енергії і шукати нові шляхи виробництва енергетичних ресурсів;
- проведення реформ в енергетичній сфері України дасть змогу підвищити

енергоефективність країни, забезпечити розвиток альтернативної енергетики та сприятиме зростанню її енергетичної незалежності від зовнішніх постачальників енергоресурсів [2, с. 49-50].

Неміш П. Д. визначає частину видів палива, яку розглядає як альтернативу нафті і природному газу. До таких видів автор відносить біогаз, біодизельне паливо, біоетанол. Дослідник зазначає, що основний внесок у паливний баланс країни може забезпечити використання надлишку біомаси (соломи та стебел, біогазу, деревної біомаси, палива з твердих побутових відходів тощо). Він наголошує на тому, що вагомою перевагою біомаси як енергетичного ресурсу є те, що її ресурси поновлюються щороку і практично постійно [5, с. 143, 144].

Павлик А. В., досліджуючи стан розвитку альтернативних джерел енергії та актуальність їх використання в Україні, наголошує на необхідності зменшення залежності від невідновлюваних джерел енергії, негативного впливу на навколишнє середовище та використанні наявного потенціалу для впровадження відновлювальних джерел енергії [6, с. 14].

Необхідно зазначити, що частина пропозицій теоретиків і практиків у сфері енергозбереження та підвищення енергоефективності враховані у Законі України «Про внесення змін до деяких законів України щодо забезпечення конкурентних умов виробництва електроенергії з альтернативних джерел енергії» [7]. Законом запроваджуються механізми стимулювання виробництва електричної енергії з альтернативних джерел енергії.

Прийняття Закону України «Про внесення змін до деяких законів України щодо забезпечення конкурентних умов виробництва електроенергії з альтернативних джерел енергії», на нашу думку, є одним із основних кроків, що дає можливість розширити можливостей використання альтернативних джерел енергії підприємствами та домогосподарствами.

У сучасних умовах функціонування, частина суб'єктів національного господарства, особливо це стосується соціальної сфери, не завжди можуть впоратися з фінансовими витратами на придбання енергоресурсів. Виробництво електроенергії в Україні забезпечується у більшій мірі за рахунок діяльності атомних та теплоелектростанцій. У розвинутих країнах світу постійно працюють над розробкою ефективних технологій використання та розвитку нетрадиційних джерел енергії, намагаючись довести їх частку у виробництві енергії до 30-50%.

Саме тому, необхідно проводити дослідження, що будуть спрямовані на підвищення частки альтернативних джерел енергії у виробництві енергії. Це може позитивно вплинути на структуру фінансів суб'єктів господарювання та підвищення рівня їх

конкурентоспроможності на вітчизняному і світовому ринках.

Список використаних джерел

1. Белопольський М. Г. Аналіз та вирішення проблем ефективності використання альтернативних джерел енергії / М. Г. Белопольський // Теоретичні і практичні аспекти економіки та інтелектуальної власності. – 2013. – Вип. 1(3). – С. 13-18.
2. Гирник Л. В. Альтернативні джерела енергії як умова формування енергетичної незалежності країни / Л. В. Гирник // Вісник Східноєвропейського університету економіки і менеджменту. Серія: Економіка і менеджмент. – 2014. – № 2. – С. 43-50.
3. Матвійчук Л. Ю. Економічна доцільність використання альтернативних джерел енергії / Л. Ю. Матвійчук, Б. П. Герасимчук // Економічний форум. – 2013. – № 4. – С. 12-16.
4. Нараєвський С. В. Класифікація традиційних та альтернативних джерел і технологій отримання енергії / С. В. Нараєвський // Економічні науки. Сер.: Економіка та менеджмент. – 2012. – Вип. 9(1.1). – С. 255-269.
5. Неміш П. Д. Ефективність використання альтернативних джерел енергії / П. Д. Неміш // Сталій розвиток економіки. – 2015. – № 1. – С. 140-147.
6. Павлик А. В. Стан розвитку альтернативних джерел енергії та актуальність їх використання в Україні / А. В. Павлик // Вісник Сумського державного університету. Серія : Економіка. – 2014. – № 4. – С. 14-20.
7. Президент України підписав закон щодо забезпечення конкурентних умов виробництва електроенергії з альтернативних джерел енергії [Електронний ресурс] // Біоенергетика. – 2015. – № 2. – С. 17. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Bioen_2015_2_7.

УДК 658.81:622.83

ТРУШКІНА Н. В.,

науковий співробітник відділу проблем перспективного розвитку паливно-енергетичного комплексу,
Інститут економіки промисловості НАН України

АНАЛІЗ ПОКАЗНИКІВ ЗБУТОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ВУГЛЕДОБУВНИХ ПІДПРИЄМСТВ УКРАЇНИ

Підприємства вітчизняної вугільної промисловості функціонують у складних гірничо-геологічних умовах, які спричиняють високий рівень собівартості видобування та збагачення вугілля, що призведе до низького рівня рентабельності вугільних шахт.